

Emília Illamola Ganduxé

La lectora accidental

La lectora accidental

Emília Illamola Ganduxé

La lectora accidental

Amb el suport de:

Primera edició: març 2021

Pintura de la portada: Joan Poch. *Lectura* (2020). Tècnica mixta sobre paper.

© del text: Emília Illamola Ganduxé

© de l'edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

en coedició amb

Quaderns de la Font del Cargol
fontdelcargol@gmail.com
www.fontdelcargol.cat

Disseny i composició: Ramon Martínez
www.rmdgdisseny.com

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-1356-032-8
DL T 22-2021

Quand il me prend dans ses bras
il me parle tout bas
je vois la vie en rose
il me dit des mots d'amour
des mots de tous les jours
et ça me fait quelque chose.

La vie en rose,
amb la veu d'Édith Piaf.

Aquí está la misma luna,
y en el patio el blanco lirio,
los dos nombres en el muro,
y tu rastro en el camino.

Qué he sacado con quererte,
amb la veu de Violeta Parra.

DIUMENGE

«Mentrestant, però, necessito tornar a sentir,
tornar a sentir alguna cosa, encara que no sigui real.»

20.10 h

Aquest matí, mentre passejava per les parades de llibres de vell i repassava distretament les temàtiques pel títol, una portada m'ha cridat l'atenció. M'he hagut d'esperar perquè, veient que els núvols que feien témer pluja a primera hora anaven passant i es perdien en l'horitzó verd de la carena, la gent s'acumulava a primera línia per fer una ullada i comprar. Quan finalment l'he pogut agafar per fullejar-lo, he vist que l'autora havia publicat mitja dotzena de novel·les. Segons la informació de la contraportada, un parell de temàtica intimista, un dietari de viatge, una carpeta d'art amb altres autors i un recull de relats, però pel títol no me'n sonava cap. Tot i així, l'he comprat i he acabat de fer el volt.

Feia un bon sol i, en tornant, m'he assegut a la terrassa del bar de la plaça, molt a prop de casa, per llegir la premsa del dia i fer el vermut. Aquest és un dels meus moments preferits del diumenge, que procuro gaudir plenament. Sentia un benestar efímer quan he fet el primer glop mirant de mantenir els glaçons al cul del got. En aixecar la mirada, en Cesc travessava la plaça i quan he vist que em somreia, he aixecat el braç per saludar-lo. Mentre s'acostava amb el seu caminar decidit, m'he preguntat, embadalida, si encara anava al gimnàs, com abans. I m'ha semblat com si el temps s'hagués aturat en un punt indefinit, prou lluny per sentir enyor.

—Et veig més guapo i més moreno, què has fet? —li he preguntat, mentre ens abraçàvem, tot rient.

—Acabo d'arribar, he estat un temps fora —m'ha contestat.

D'una cosa hem passat a l'altra i quan me n'he adonat ja m'havia compromès a dinar amb ell i anàvem carrer avall, camí

del Celler. No m'hi he pogut resistir perquè és encantador i ningú no em sap temptar com ell, tot i que darrerament, a excepció d'alguna trucada que hem intercanviat, amb prou feines hem tingut contacte.

Durant el dinar, un menú espectacular acompanyat d'unes postres delicioses, en Cesc ha desplegat els seus dots de seducció, a les quals he correspost, divertida, sense amagar que em sentia molt complaguda. Amb els sentits a flor de pell, ni tan sols hem esperat a obrir la porta de la cambra per començar a besar-nos. Ja a dins, ens hem llançat a explorar els nostres cossos i ens hem reconegut en cadascun dels replecs a l'instant, obviant el rastre d'altres amants. Hem seguit l'impuls fins al límit per apaivagar el desig creixent i ens hem deixat anar amb el mateix delit del primer dia. Un cop assolit el clímax, sublim, hem repetit a poc a poc, mirant-nos als ulls i després, dins d'un silenci ple, ens hem endormiscat.

Un cop a casa, sola, mentre els meus anhels assadollats s'anaven posant a to, he pensat a obrir el llibre però l'he deixat a la tauleta i, amb la desgana pròpia d'un diumenge que fineix, m'he quedat dreta davant del finestral observant com el cel s'enfosquia abans d'imposar-se la nit. Quan finalment m'he girat i m'he assegut a la butaca, la vista se me n'ha anat cap a la portada mat en dos colors, fosca, on destacaven les lletres clares del títol i llavors, de sobte, amb la curiositat de qui busca una cosa nova o diferent, m'he decidit. Però ara, en començar a llegir aquesta història on l'autora insisteix des de la primera pàgina en la veu d'una protagonista obsessiva, no puc precisar si m'agradarà perquè, mentre m'endinso en la lectura, ni hi penso.

MARTA

Rius d'impaciència (pàgines 1-2)

Tot just m'acabava de despertar, quan vaig notar que gran part dels costums que havia adquirit per adaptar-me havien desaparegut. Vaig córrer davant del mirall per comprovar si encara resplendia la bellesa que hi havia en mi i vaig explorar totes i cadascuna de les impureses que em donaven personalitat, per assegurar-me'n.

De cop i volta, em sentia en plena maduresa, com si hagués arribat el moment de mostrar-me, i comprenia que encara que la mare m'hagués dit: «No he sabut ensenyar-te res», m'ho havia ensenyat tot. Però jo, en lloc de donar-li la raó li duia la contrària, entossudida a pensar que no havia de lluitar, que només em calia exigir, per tenir-ho tot. Només vaig cedir al final, quan vaig veure que podia desaparèixer dins d'aquella massa fosca i uniforme, anomenada soledat, que s'atansava.

Quan hi rumiava, curiosament, trobava que no havia sigut pas tan difícil reprendre un camí que s'havia bifurcat i que, inexplicablement, seguia i seguia. Però alguna cosa m'havia quedat marcada com un punt d'alerta i, quan buscava la calma que necessitava, sentia com creixia.

Vaig desitjar sortir al carrer per sentir la carícia del sol.

No gosava aprofundir en el que m'havia passat, perquè fos el que fos ja no em feia tant de mal, però no podia omplir el buit de la nostàlgia que el dolor havia deixat; i el vaig enyorar.

Amb prou feines em fixava en el que m'envoltava. Havia sigut la Núria, la meva germana, que es movia com una presència que m'infonia serenitat, qui m'havia fet mirar la carena nevada que es perdia més enllà dels núvols blancs, en l'horitzó.

Més cap aquí, però, en la zona de confort d'on no volia sortir, el cel es veia molt i molt blau, potser massa, per sobre la silueta dels xiprers que s'alçaven majestuosos i semblaven molt més verds i vius que mai.

Em vaig centrar en el cel que, de tan pla, semblava no tenir fi. Blau i més blau, només trencat per algun vol de coloms. I em vaig esperar. Vaig esperar que el sol s'enretirés i desaparegués rere les teulades. I, llavors, em vaig sentir estranyament lliure perquè, d'alguna manera, estava connectant amb certeses que no posaven en qüestió els meus plantejaments.

Em costava d'entendre, però l'ordre dels esdeveniments que s'havien produït m'havien fet ressituat i, de retruc, havien reforçat la meva posició dins d'aquella parcel·la familiar que, de cop i volta, sentia com a pròpia.

Perquè finalment entrellucava els límits, el doble sentit —real i figurat— del que m'havia passat. Tanmateix, recordar era un esforç que em deixava exhausta i, en aquell moment, em va semblar que hi havia massa núvols que enteranyinaven el cel, i em vaig girar d'esquena a la finestra.

De vegades esperava massa per estar a punt i prendre una decisió. Esperava i esperava, gaudint, fins a sentir aquella urgència que m'exigia la pressió. Perquè quan la meva manera de fer s'acoblava amb el meu ordre intern, m'era més fàcil fer una cosa rere l'altra, encara que fos fora d'hora.

Per un moment, em va semblar que la força dels meus sentiments junt amb els meus pensaments rebotava contra les parets buides del llarg passadís blanc, sense deixar marques de la meua presència. Sobtadament, em va venir al cap una imatge del mas de l'àvia; d'aquella terrassa on a l'hivern es podien acariciar les flors grogues de la mimosa i a l'estiu sempre hi feia ombra.

Vaig tancar els ulls, em vaig deixar endur per aquell món antic i em vaig esplaiar imaginant més coses de les que hi havia viscut, mirant de perdre-m'hi per sempre, abans que les esclertes per les quals entrava la realitat el fessin desaparèixer.

Aleshores, vaig recordar nítidament quan sempre corria, perquè tenia moltes coses per fer, i que quan arribava el vespre em sentia exhausta. Però ara ja no, ara em reservava. Em reservava per a tu, Gabriel. Perquè encara em semblava que hi havia una possibilitat, si em mantenia creativa.

Però, i si no feia res? Res de res, vull dir. Per continuar sent una jove, o no tan jove, promesa i mantenir el misteri del que hauria pogut arribar a ser, si m'ho hagués proposat. Sense córrer més riscos dels necessaris, per no espatllar-ho. No ho podia descartar; hi havia de pensar.

21.45 h

M'encanta remenar a les parades de vell —on es troben llibres interessants encara que estiguin fora de context, desfasats o passats de moda— per sortir de la tònica general de llegir el mateix que llegeix tothom. Començo per la primera estanteria, la de la punta, i faig un cop d'ull a tota la renglera. M'aturo per repassar títols d'alguna col·lecció, com ara la «Bernat Metge» o «A tot vent», i quan veig que tinc la sensibilitat atüida hi torno l'endemà.

Em considero una lectora voraç. Amb el temps, però, m'he anat tornant més escèptica que exigent, i un cop llegit un llibre sovint l'oblido, tot i que d'algun en conservo una referència sensorial, d'haver-lo tingut a les mans. Així doncs, he anat perfeccionant la recerca i, d'ençà que també busco entre els títols descatalogats, s'ha convertit en un hàbit del qual ja no puc prescindir, perquè millora amb escriure el resultat final.

Perquè, per a mi, llegir és una de les millors maneres d'apau­vagar l'angoixa existencial i, quan les emocions em confonen el pensament racional, llavors m'ajuda a fer una pausa, per discernir. Per això vetlo que no em falti lectura, perquè em proporciona una serenor que em dona estabilitat i em serveix per aïllar-me de la realitat i posposar aquest moment, tal vegada de transició, mentre deixo que es concreti tot el que em bull al cap.

Soc conscient que m'amago en aquesta realitat llegida, on no cal triar ni decidir, perquè ja em ve donada i és infinitament més apassionant, perquè supera de bon tros la meva realitat farcida de matins i tardes previsibles. Quan vull escapolir-me de la realitat, la lectura és l'instrument màgic que em du a aquest racó personal i secret de sensacions intransferibles.

El que no he mesurat prou bé és si aquesta necessitat pot anar *in crescendo* fins al punt d'acabar en addicció. Tampoc he calculat la repercussió que pot tenir obrir un llibre qualsevol i endinsar-me sense pensar en un món imaginari que pot alterar el meu món real. No tinc per costum valorar abans si és adequat o no perquè fins ara han sigut experiències positives. En aquest cas, tampoc m'ha passat pel cap plantejar-m'ho. Per això, amb el pensament obert i el llibre a les mans, em replego a la butaca adoptant una posició còmoda, em concentro i faig niu.

Estic veient que *Rius d'impaciència* no és com les novel·les on hi ha un narrador que explica el que passa i per què els personatges fan el que fan. Aquí, la protagonista m'interpel·la directament, en primera persona. I si m'encurioseix endinsar-m'hi és perquè és prim, tan sols té un centenar de pàgines, i la primera impressió no m'enfarfega perquè l'estalvi de paraules de l'autora en la precisió descriptiva em facilita la lectura. En aquest moment és com una troballa que copsa la meva atenció, però encara és d'hora per saber cap on em durà.

MARTA

Rius d'impaciència (pàgines 3-4)

Me'n recordo d'aleshores, Gabriel, de quan qualsevol desacord s'arreglava amb petons i em semblava que aquells moments d'intimitat ens feien avançar cap a un horitzó comú perquè amb cada abraçada, quan ens foníem l'un en l'altre, compensàvem totes les desconfiances i gelosies.

Encara que fos la que més cridava, la que més plorava, la que més exigia i la que més patia, a l'hora de la veritat ara em sembla que les teves ferides, Gabriel, eren molt més profundes que les meves.

Enyoro com corria per arribar a tot, ara que l'angoixa em rosega perquè ja no hi puc fer res i rumio si la qüestió no és molt més senzilla i es redueix a trobar la manera d'adaptar-me per sotmetre'm a unes noves normes després d'haver estat deslligada i lliure tant de temps.

Potser no ha anat ben bé així, però he aconseguit moments de desconnexió, de pau, en aquesta lluita que m'he imposat, que m'ha dut a no estar sempre pendent de tu, Gabriel. I, de mica en mica, sense adonar-me'n, m'he anat centrant en mi.

És precisament aquesta idea, la que pot acabar canviant el meu punt de vista, la que vull capgirar com un mitjà perquè es confonguin els límits d'aquesta línia tan fina que separa la realitat de la imaginació. Tanmateix, no sé què és el que m'amoïna més: no saber quant de temps t'hauré d'esperar o haver d'acceptar que tot s'ha acabat. Per això dubto, m'entrebanco, perquè no sé si tot això m'allunya de tu.

Quan sembla que l'activitat del meu entorn s'alenteix, ni tan sols puc discernir si és una falsa impressió. Potser és a causa de l'equilibri que haig de mantenir en aquest punt on la mentida sembla veritat, i m'és més fàcil enganyar-me perquè és més atractiva.

Que hauria de parar, penso, davant d'aquesta cruïlla on els camins semblen divergir. Faig uns passos mirant d'asserenar-me, incapaç de triar.

Tot d'una, em sento atrapada dins d'una idea antiga, equivocada, que per gaudir, s'ha de patir. I lluito per allunyar-me'n, tot i que no sé com ni on agafar-me, t'ho asseguro.

Però com m'agradaria!, ho confesso, tornar a adormir-me per continuar somiant, i no haver d'afrontar els perills que comporta a la realitat.

Mentre dono voltes al record del que vam viure, Gabriel, del qual m'alimento per establir una comparació, em replego, per saber de debò si encara podria tornar a ser, per a tu, qui vaig ser. I m'obstino a mantenir la il·lusió, eludint deixar-me anar per viure lliurement, perquè imagino que tot és possible, que encara et puc continuar esperant. Mentrestant, però, necessito tornar a sentir, tornar a sentir alguna cosa, encara que no sigui real. Tot i que al final hagi de tirar pel dret, convençuda que me'n sortiré. Perquè és una constant en mi.

22.58 h

Trobo a faltar referències temporals on poder agafar-me, que em serveixin de guia per confirmar una primera impressió per no perdre'm en aquest mar de sensacions i, a més a més, em sembla que hi ha alguna cosa que no rutlla en la manera de fer de la Marta. Estic pensant si li dono una oportunitat, perquè no sé si continuaré amb la lectura de *Rius d'impaciència*, però tinc un pressentiment: em fa l'efecte que connectaré amb la història, encara que no compti amb més referències, ja que, en aquest precís moment, el fet de no haver-ne sentit a parlar és com un *coup de foudre*, un amor a primera vista que m'esperona cap a una descoberta que ni tan sols albiro.

Mentre hi estic rumiant, veig que no és un llibre nou, però, en canvi, sembla no haver estat mai llegit, perquè no hi ha anotacions ni marques amb llapis al marge. I això, junt amb l'olor de resclosit, els fulls enrossits i la lletra petita és el que m'agrada més, encara que sembli mentida, perquè em dona peu a imaginar la història que hi pot haver al darrere i em fa pensar en les mans per les quals ha passat. I, ara mateix, això és un valor a afegir a la bona impressió que m'ha causat per la portada. Quan veig un llibre que em crida l'atenció, el compro, perquè no vull ser com el buscador d'or del conte de Tagore —que reinterpreto sovint, segons les circumstàncies— que fa tant de temps que l'està buscant, que quan el troba no el reconeix i quan se n'adona, lamentablement, ja és massa tard.

Em sobresalta el so estrident del timbre del mòbil, que trenca el silenci que m'envolta i fa miques el meu petit oasi.

—Bona nit, bonica, estic pensant en tu —xiuxiueja en Cesc molt a la vora de la meva orella.

Es nota que parla mesurant les paraules i, de cop i volta, el to contingut de la seva veu se'm fa estrany, com si hagués perdut el punt de complicitat que hem compartit.

—Vols que vingui una estoneta? —insisteix amb veu ronca i el tallo amb un sssst! llarg perquè no m'agrada que m'hagi dit bonica en lloc de Rosamaria.

—Que dorms? —em demana amb un to melós que denota sorpresa.

—Quasi, quasi —menteixo—. Bona nit, Cesc. Parlem demà —li dic i recalco el seu nom.

M'aixeco de la butaca i m'estiro; em fa mal l'esquena. Vaig cap a la cuina amb la intenció de beure un got d'aigua i m'adono que tinc gana. Obro la nevera, hi ha poca cosa: queda una mica de pa, un tomàquet i un tros de formatge, just per fer un entrepà d'emer-

gència. Amb el gust del menjar a la boca, vaig cap a la dutxa i em preparo per anar al llit, però no tinc son i torno a *Rius d'impaciència*, a veure si aquest segon tast m'ajuda a decidir.

MARTA

Rius d'impaciència (pàgines 5-6)

Recordo encara aquell matí assolellat, quan em vaig inclinar sobre el teclat no pas per escriure el que estava pensant, sinó fingint que pensava el que estava escrivint. Les meves prioritats havien canviat, ja no podia esperar i estava ben segura que l'encertava de ple, començant pel final!

Enllà, els prats eren tan verds que brillaven amb la llum del sol.

Soledat plena, en la pausa de l'endemà. Em feien mal les cervicals d'haver estat conduint de nit i d'haver mantingut la tensió, tot seguint a poc a poc els revolts de la carretera vella. M'havia parat una estona per descansar, en un indret on les atzavares arrelaven en els penya-segats, i havia sortit del cotxe, sota un cel negre i es-telat, per sentir la fredor humida i respirar l'olor de pinassa.

Vaig venir sense avisar. La lluna creixia per sobre els edificis grisos i em va semblar que la teva ciutat era molt diferent de la meva. Per un moment, em vaig sentir intimidada perquè no sabia fins a quin punt estava confonent la realitat amb el desig que sentia.

Recordo la duresa dels empedrats grisos, la poca gent als carrers i el fred, molt intens, mentre imaginava tot el que podríem arribar a compartir, perquè t'enyorava com al sol que, entre núvols, sempre hi és encara que no es vegi, i estava tan il·lusionada que no vaig pensar en res més. Necessitava abraçar-te i renovar l'emoció d'estimar-te, satisfer el desig d'estar junts unes quantes hores.